

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації Боровицького Олександра Андрійовича на тему:
«Конституційно-правові засади діяльності Вищої ради правосуддя», поданої на
здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 081 «Право»

Наукова новизна полягає в тому, що дисертація є першим у вітчизняній науці конституційного права комплексним дослідженням конституційно-правових засад діяльності Вищої ради правосуддя, далі - ВРП, в якому на високому науковому рівні з урахуванням зарубіжного досвіду та міжнародних і європейських стандартів незалежності суддів розкрито теоретико-методологічні та науково-практичні аспекти зазначеної проблематики в контексті забезпечення двох фундаментальних принципів – принципу верховенства права та принципу незалежності суду та суддів.

Отже, тема дисертації Боровицького О.А. та поставлені завдання є актуальними та затребуваними у юридичній науці і практиці. Задачі дослідження охоплюють таку проблематику, як: становлення і розвиток законодавства про суддівське врядування; природа ВРП; поняття та зміст конституційно-правових засад діяльності ВРП; аксіологічні принципи організації діяльності ВРП; особливості здійснення повноважень ВРП; форми діяльності ВРП щодо забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя; передумови, що обумовлюють дискреційний характер повноважень ВРП при формуванні суддівського корпусу, притягненні суддів до дисциплінарної відповідальності, вжитті заходів щодо забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя.

Теоретичне значення результатів.

Серед нових наукових результатів теоретичного та науково-методологічного змісту вважаємо за необхідне виокремити такі:

1) запропоноване авторське розуміння «суддівського врядування» як форми самоорганізації суддів з метою формування суддівського корпусу, який повинен відповідати високим вимогам професійної підготовки, етики та доброчесності, та управління ним зсередини, створення та забезпечення для нього таких умов функціонування, за яких діяльність суду буде прозорою, правосуддя – справедливим, неупередженим, та для забезпечення його незалежності ззовні;

2) виділені автором передумови, що обумовлюють дискреційний характер повноважень Вищої ради правосуддя при формуванні суддівського корпусу, притягненні суддів до дисциплінарної відповідальності, вжитті заходів щодо забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя;

3) обґрунтування положення, що за критерієм суб'єкта дискреція в діяльності ВРП може бути як колективною, так і індивідуальною (вирішальним є особисте переконання кожного члена ВРП, яке в підсумку визначає характер

їх голосування), але внаслідок правової природи останньої як колегіального органу індивідуальний розсуд є похідним і лише субсидіарним.

Окремо треба відзначити ґрунтовний аналіз рішень Європейського суду з прав людини щодо тлумачення та реалізації принципів верховенства права та незалежності судів та суддів, рішень Конституційного Суду України щодо забезпечення і дотримання цих принципів в діяльності ВРП, узагальнення практики Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду, Великої Палати Верховного Суду, статистичних даних про результати діяльності ВРП у зв'язку з її участю у формуванні суддівського корпусу, щодо притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності, забезпечення незалежності суддів та авторитету суду.

Заслуговує на увагу також наукові погляди автора щодо характеристики конституційно-правової природи Вищої ради правосуддя як органу державної влади та суддівського врядування, але дискусійною є теза автора щодо «виконання ВРП функцій державного управління у сфері формування суддівського корпусу, участі в адмініструванні судів».

Практичне значення результатів. Завдяки вивченню генезису, стану конституційно-правових засад діяльності ВРП, аналізу особливостей реалізації нею повноважень, з метою дотримання принципу верховенства права в діяльності Вищої ради правосуддя автором сформовані пропозиції з удосконалення законодавства щодо її участі у формуванні суддівського корпусу (доповнення частини другої статті 57 Закону України «Про Вищу раду правосуддя»), в законотворчій діяльності (внесення змін до ЗУ «Про Регламент ВРУ»).

Вбачається доцільним додаткове обґрунтування та конкретизація пропозиції автора щодо внесення змін в ЗУ «Про Регламент ВРУ».

З огляду на необхідність підвищення ефективності діяльності ВРП, довіри до судової влади з боку суспільства, посилення авторитету суду автором наведено аргументи щодо доцільності розробки і впровадження методології збору і аналізу на регулярній основі інформації, яка є необхідною для формування ефективної комунікації із різними цільовими групами та підвищення рівня довіри до суду.

Результати роботи можуть використовуватися як у подальших наукових розробках, так і у державних конституційних та освітніх практиках.

Дисертація виконана особисто, містить наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні та практичні результати, які мають істотне значення для юридичної науки. Одержані здобувачем результати є достовірними та об'єктивними. Дослідження відповідає усім вимогам рівня наукової кваліфікації здобувача, що зазначено у п. 10 «Порядок проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» (№ 167, від 06 березня 2019 р.).

Зміст основних положень дисертаційного дослідження викладено у 5 наукових статтях, 3 - з яких розміщено у наукових фахових виданнях, що входять до затвердженого переліку, 1 – у зарубіжному фаховому виданні, 1 – в інших вітчизняних виданнях і 5 доповідях на науково-практичних

конференціях.

СТАТТІ:

1. Боровицький О.А. Суддівське врядування та суддівське самоврядування як гарантія незалежності судової влади. *Університетські наукові записки*. 2019. Том 18. №3 (71). С. 367-377;

2. Турченко О.Г., Боровицький О.А. Щодо правового регулювання діяльності Вищої ради правосуддя в контексті принципу верховенства права. *Правничий часопис Донецького університету*. 2019. №2 (38). С. 33-43. (Особистий внесок – аналіз положень частини другої статті 57 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» і відповідно отриманий висновок щодо доцільності в контексті забезпечення принципу верховенства права включення до вказаної статті можливості оскарження та скасування рішення Вищої ради правосуддя про звільнення судді з підстав, визначених пунктами 3 та 6 частини шостої статті 126 Конституції України, в т.ч. з інших підстав відповідно до законодавства; аналіз частини 1 статті 3, статті 26, частин 2 та 3 статті 43 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» та висновок щодо доцільності вилучення із повноважень Вищої ради правосуддя і передачі до компетенції іншого органу відкриття дисциплінарного провадження щодо судді);

3. Боровицький О.А. Генезис правових засад діяльності Вищої ради правосуддя як органу забезпечення незалежності суддів. *Науковий погляд*. 2020. №2(65). С.28-48;

4. Боровицький О.А. Щодо забезпечення принципу незалежності суддів Конституційним Судом України. *Журнал східноєвропейського права*. 2020. №77. С.163-171. URL: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2020/06/borovytskyi_77-.pdf;

5. Боровицький О. Дискреційний характер повноважень Вищої ради правосуддя з формування суддівського корпусу. *Evropský politický a právní diskurz*. 2020. Vol. 7. Iss. 4. P.160-167.

ТЕЗИ:

1. Боровицький О.А. Роль Вищої ради правосуддя в законотворчому процесі. *Юридична наука і освіта у сучасних умовах: стан і перспективи розвитку*: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції присвяченої 35-річчю юридичного факультету (18 травня 2018 р.), Вінниця, ДонНУ імені Василя Стуса. 2018. С. 117-119.

2. Боровицький О.А. Конституційно-правові засади діяльності Вищої ради правосуддя. *Правове забезпечення інтеграції України в європейський політичний, економічний, безпековий, інтелектуальний простір: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Хмельницький, 23 квітня 2019 року) / За ред. О.Г. Турченко. Вінниця, Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2019. С. 270-273.

3. Боровицький О.А. Щодо заходів забезпечення незалежності суддів. *Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Том VIII: діалог у розвитку науки та освіти* / [Ред.: Я. Гжесяк, І. Зимомря, В. Ільницький]. Конін – Ужгород – Київ – Херсон: Посвіт, 2020. С.275-277.

4. Боровицький О.А. Принцип незалежності судів та суддів в практиці Конституційного Суду України. *Юридична наука нового часу: традиції та вектори розвитку*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м.Одеса, 13 березня 2020 року). Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. С.151-154.

5. Боровицький О.А. Заходи щодо забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя. *Весняні юридичні читання - 2020. Сучасні проблеми законодавства, практики його застосування та юридичної науки*. Випуск XXVII: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Весняні юридичні читання – 2020». 30 квітня 2020 р., Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2020. С.67-69.

Все вище згадане дає підстави рекомендувати дисертацію О.А. Боровицького «Конституційно-правові засади діяльності Вищої ради правосуддя» до захисту у вченій спеціалізованій раді на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Рецензенти:

доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри конституційного, міжнародного
і кримінального права, ректор
ДонНУ імені Василя Стуса

Р.Ф. Гринюк

Кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри конституційного, міжнародного
і кримінального права
ДонНУ імені Василя Стуса

І.С. Щебетун

